

JOSEP ROVIROSA OLIVÉ, secretari general de la Fundació Consell de la Informació de Catalunya,

CERTIFICA: Que en relació a l'expedient núm. 5/2021 els membres del Consell de la Informació de Catalunya van adoptar per unanimitat i en reunió virtual online de data 6 de juliol de 2021 el següent acord, segons la documentació de l'expedient:

Expedient núm. 5/2021

ASSUMPTE: Escrit de queixa de l'Oficina per la No Discriminació (OND) de l'Ajuntament de Barcelona contra una notícia de El Periódico que porta com a títol "*Las prostitutas piden ayuda para evitar los contagios*" i més concretament per les imatges que apareixen que poden vulnerar el Codi Deontològic

ANTECEDENTS

L'escrit de queixa el presenta davant el CIC Montserrat Berdún Rodríguez, tècnica de l'Oficina per la No Discriminació (OND) de l'Ajuntament de Barcelona el 29 de gener de 2021. De fet, l'OND trasllada, segons indica, una queixa que va rebre aquesta institució el 7 d'octubre de 2020. L'OND afirma que, "un cop s'ha realitzat l'estudi jurídic pertinent", va sol·licitar a través d'una carta al diari la retirada de les fotografies que il·lustren la notícia publicada a l'edició digital de El Periódico de Catalunya del 29 d'agost de 2020, i aporta el link de la informació:

<https://www.elperiodico.com/es/sociedad/20200829/grito-de-auxilio-de-las-prostitutas-mientras-nos-ignoren-no-dejaremos-de-trabajar-8091595>

<https://www.elperiodico.com/es/sociedad/20200829/grito-de-auxilio-de-las-prostitutas-mientras-nos-ignoren-no-dejaremos-de-trabajar-8091595>

El text afegeix que "davant la no retirada de les imatges per part de El Periódico", es posen en contacte amb el CIC, "al mateix temps que estem en contacte amb l'Agència de Protecció de Dades (AEPD)."

Segons la queixa presentada, "just després del títol de la notícia es publica la fotografia d'una dona, al carrer, parlant amb un home, sota la qual es pot llegir '*una mujer ofrece sus servicios en la calle d'en Robador de Barcelona, el pasado miércoles.*' Amb aquest peu de foto s'afirma de forma clara que la dona que surt a la fotografia es dedica a l'exercici de la prostitució." El text continua dient que, "més a baix, al mateix article, apareix una altra fotografia en què es mostra la imatge d'una dona a una carretera amb el següent peu de foto: "*Una mujer espera en la carretera N-2 en Bàscara, Alt Empordà*". Atès que la dona porta poca roba, es troba sola a la carretera i il·lustra una notícia en la qual es parla de prostitució, la conclusió automàtica a què s'arriba és que la dona que hi apareix es dedica també a l'exercici de la prostitució, tot i que no s'afirmi de forma expressa."

L'OND considera que "ambdues fotografies mostren el rostre i cos de les dones de forma clara de tal manera que qualsevol de les dues pot ser reconeguda fàcilment.

Actualment l'exercici de la prostitució és una activitat estigmatitzant que pot donar lloc a la discriminació de les dones que la exerceixen." El text de la queixa conclou que: "Els periodistes han de ser per això especialment curosos en el respecte de

la seva intimitat perquè la transcendència pública de l'exercici de la prostitució pot tenir conseqüències especialment negatives. És per aquest motiu que es recomana la màxima discreció perquè la seva activitat no sigui publicada sense el seu consentiment.”

El 9 d'abril de 2021, Montserrat Berdún va comunicar al CIC a través d'un mail que, “finalment, El Periódico, durant el mes de febrer va canviar la notícia on apareixia la treballadora sexual de cara, per una fotografia on hi sortia una altre treballadora al C/ Robadors d'esquena”, canvi que possiblement s'hagi donat a partir de la vostra intervenció.”

Un cop rebuda la queixa, el CIC la va enviar-la a El Periódico per poder realitzar les oportunes al·legacions.

AL.LEGACIONS

El 5 de març de 2021, Albert Sáez, director de El Periódico de Catalunya, va enviar al CIC l'escrit d'al·legacions, sobre la notícia en qüestió, escrita per la redactora de societat Elisenda Colell.

Sáez afirma que, al diari que dirigeix, “sempre hem considerat que els greuges que pateixen les treballadores sexuals i les prostitutes, i encara més amb la situació de pandèmia que estem vivint, és necessari explicar-los i posar-los de relleu. Al reportatge al que fa referència la queixa no només vam intentar donar veu a les treballadores sexuals, sinó també als professionals que les atenen, i per aquest motiu es va decidir que era important que la foto que sortís havia de ser fent la seva feina al carrer.”

L'escrit afegeix que la població “ha de conèixer els efectes perjudicials que el coronavirus està causant a aquestes treballadores. Treballadores que no tenen accés a drets socials ni laborals i sense condicions segures per exercir la seva feina. Fent exercici doncs del nostre deure, el d'informar, hem de poder mostrar a través de les imatges les dures condicions en les que treballen aquestes dones. Entenem que el treball sexual és una feina estigmatitzada però existeix, no la podem amagar, i l'hem d'explicar”.

El text finalitza dient que s'ha revisat el cas i “hem decidit canviar les fotos perquè no es vegin tan directament les cares d'aquestes dones”. I aporta el link de la informació:

<https://www.elperiodico.com/es/sociedad/20200829/grito-de-auxilio-de-las-prostitutas-mientras-nos-ignoren-no-dejaremos-de-trabajar-8091595>

PONÈNCIA

Aquesta ponència ha examinat el text de la notícia en qüestió, i considera que és correcta des del punt de vista deontològic. El tema se centra en dues de les tres fotografies –la tercera mostra la façana exterior d'un prostíbul– que il·lustren la notícia i que cal analitzar. S'ha de tenir en compte que, de les dues, una va ser canviada per decisió del mateix diari i, per tant, no s'hi pot accedir a través del link, però sí que es pot veure en el PDF de la notícia que l'OND va aportar en la presentació de la queixa. En aquesta primera fotografia es pot veure una dona al carrer Robadors parlant amb un home al carrer. El peu de foto diu: “Una mujer ofrece sus servicios, en la calle d'en Robador de Barcelona, el pasado miércoles.”

L'autor de la fotografia es Manu Mitru. En la fotografia, malgrat que la dona porta mascareta, és fàcilment identificable perquè la foto està presa de front i a cos sencer. Després de la decisió del diari de reemplaçar-la, es veu una fotografia de la mateixa dona d'esquenes, sense que es pugui identificar el seu rostre. El nou peu de foto diu: "Vista de la calle d'en Robador de Barcelona."

Malgrat que l'escrit d'al·legacions afirma que "hem decidit canviar les fotos perquè no es vegin tan directament les cares d'aquestes dones", la segona fotografia no s'ha substituït. En aquesta segona fotografia es veu la figura d'una dona a la carretera en roba interior o biquini i amb un top. La foto està feta a distància i es reconeix parcialment el seu rostre, i la dona porta un tatuatge a la part de la cuixa que pot contribuir també a la seva identificació. El peu de foto diu: "Una mujer espera en la carretera N32, en Bàscara / Alt Empordà". L'autor és David Aparicio. El mateix director reconeix, en el text d'al·legacions, que es veuen les cares "d'aquestes dones."

Aquesta ponència entén que, en cap dels dos casos, els fotògrafs comptaven amb el consentiment de les dones fotografiades perquè, de ser així, aquest fet important s'hagués esmentat a l'escrit d'al·legacions i no tindria sentit la decisió del diari de substituir-les.

El tractament informatiu de la prostitució va ser abordat el 2015 en el document "El tractament de la prostitució i el tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual als mitjans de comunicació. Recomanacions." L'objectiu principal és "promoure el tractament no sexista de les dones en els mitjans de comunicació i en la publicitat i vetllar per una imatge digna." El text va ser impulsat per la Regidoria de Dona i Drets Civils de l'Ajuntament de Barcelona amb la col·laboració de l'Associació de Dones Periodistes de Catalunya (ADPC). Diversos professionals de la informació i d'altres àmbits hi van participar, i entre les entitats col·laboradores es troben el Col·legi de Periodistes de Catalunya i el Consell de l'Audiovisual de Catalunya. La recomanació 9 diu:

"Respectar la decisió de les dones que exerceixen la prostitució sobre la difusió de la seva identitat i imatge. Evitar que puguin ser identificades en absència del seu consentiment."

Aquesta ponència està d'acord quan, al text d'al·legacions, el director de El Periódico afirma que la "la població ha de conèixer els efectes perjudicials que el coronavirus està causant a aquestes treballadores", però, en aquest sentit, això ho fa el text de la notícia, sense que les fotografies publicades aportin informativament aquests "efectes perjudicials." És a dir, no hi en les fotografies un element d'interès públic superior que justifiqui, en absència de consentiment de les dones, que aquestes, com diu el text de queixa, puguin ser estigmatitzades i discriminades i es vegi afectada així l'esfera de la seva privacitat. Perquè allò que es lesiona és la seva dignitat i la seva integritat moral, protegides pels criteris 9 i 12 del Codi Deontològic:

Criteri 9. Respectar el dret a la privacitat

Les persones han de ser tractades amb respecte i dignitat, particularment les més vulnerables. Cal evitar les intromissions innecessàries i les especulacions gratuïtes sobre els seus sentiments i circumstàncies. Danyar de forma injustificada la dignitat

dels individus de paraula o amb imatges, fins i tot més enllà de la seva mort, contravé l'ètica periodística.

Criteri 12: Respectar la dignitat de les persones i la seva integritat física i moral

No es pot discriminar cap persona a causa de la seva condició sexual, discapacitat física o mental, creences, origen ètnic, nacionalitat i extracció social. Així mateix, cal evitar expressions vexatòries que puguin incitar a l'odi i a l'ús de la violència. Els periodistes han de ser especialment sensibles amb la diversitat i actuar amb sentit de justícia i respecte a les persones i els grups afectats.

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent:

ACORD

Per tot l'esmentat, el CIC considera que les dues fotografies esmentades, i que il·lustren la primera versió de la notícia publicada a El Periódico de Catalunya, vulneren els criteris 9 i 12 del Codi Deontològic.

El CIC valora molt positivament la decisió de la direcció del diari de "canviar les fotos" i, en aquest sentit, demana que sigui plenament efectiva i es retiri la segona fotografia objecte de la queixa.

I per que així consti s'estén la present certificació, amb el vistiplau del president, a Barcelona en data 6 de juliol de 2021. Certifico.

Vistiplau
Josep Carles Rius
President

Josep Rovirosa
Secretari General